

discriminatie

Veel gestelde vragen

Melden van discriminatie

vvsG

Disclaimer

Vermoed je discriminatie, bijvoorbeeld op basis van een klacht of iets dat je zelf opmerkt? Aarzel niet om dit te melden bij een van de gelijke kansen organen: Unia, Vlaams Mensenrechteninstituut (VMRI) of Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen (IGVM).

Denk zeker ook aan:

- Zorg voor een veilige omgeving, wees een luisterend oor en ontferm je over het slachtoffer. Is het slachtoffer erg aangeslagen? Verwijs door naar slachtofferhulp.
- Gaat het over een misdrijf, zoals haatspraak, haatmisdrijf of discriminatie door ambtenaren? Meld (ook) bij de politie.
- Zijn er verwondingen? Laat dit vaststellen door een dokter.
- Verzamel bewijzen en hou ze goed bij (filmpjes, foto's, documenten), alsook contactgegevens van getuigen.
- Is er sprake van seksueel geweld met fysiek contact, dan kan je de betrokkene doorverwijzen naar een Zorgcentrum. Wat een Zorgcentrum voor een slachtoffer kan betekenen, hangt af van hoelang geleden het seksueel geweld plaatsvond. Op de [contactpagina](#) kan je zien welk Zorgcentrum zich in de buurt van het slachtoffer bevindt en hoe je met het Zorgcentrum contact kan opnemen. Via de [hulpzoeker](#) kan je zelf meer info terugvinden naargelang de concrete situatie waarin het slachtoffer zich bevindt.

OVERZICHT VEEL GESTELDE VRAGEN

Wat is discriminatie? Wanneer moet ik melden?.....	5
Wat als ik twijfel? Moet ik zelf de inschatting maken of een melding gegrond is?	5
Is er een hulplijn/SPOC bij de gelijke kansen organen die ik kan contacteren bij vragen of onduidelijkheden?.....	6
Waar kan ik discriminatie melden?	6
Waar kan je nog melden?	7
Met wie treedt het gelijke kansen orgaan in contact na doorverwijzing door een lokale medewerker?.....	7
Word ik als doorverwijzer automatisch op de hoogte gehouden of neem ik zelf contact op?	7
Wordt de melder automatisch op de hoogte gehouden?	7
Wanneer mag ik als doorverwijzer of als melder een antwoord verwachten (termijn)?..	8
Kan je anoniem melden?	8
Kan een melding anoniem verwerkt worden?	8
Kan je namens een slachtoffer een melding doen?.....	9
Kunnen minderjarigen ook een melding doen?	9
Kunnen de gelijke kansen organen naar de rechtbank stappen?.....	10
Wat is een bemiddeling en hoe verschilt dit van een onderhandeling?	10

Wat als een melder geen bemiddeling/onderhandeling wil?	11
Kunnen meldingen verjaren? Is er een verjaringstermijn?	11
Wat gebeurt er met een melding na doorverwijzing naar een gelijke kansen orgaan? Wat kan/mag een melder verwachten?	11
Welke boodschap geef ik mee aan een melder (voor/na doorverwijzing)?	12
Leidt elke melding tot een opvolging/actie/bemiddeling/rechtszaak?	12
Waarom is melden (inclusief anoniem melden) belangrijk?	12

Wat is discriminatie? Wanneer moet ik melden?

Er is sprake van discriminatie wanneer personen of groepen minder gunstig behandeld worden zonder rechtvaardiging op basis van de beschermde criteria. Deze zijn: geslacht, gezinsverantwoordelijkheden, leeftijd, seksuele oriëntatie of geaardheid, genderidentiteit en -expressie, zwangerschap, bevalling, moederschap, het geven van borstvoeding, adoptie, medisch begeleide voortplanting, vader- en meemoederschap, geslachtsverandering of medische of sociale transitie, seksekenmerken, burgerlijke staat, geboorte, vermogen, geloof of levensbeschouwing, politieke overtuiging, syndicale overtuiging, taal, gezondheidstoestand, handicap, fysieke of genetische eigenschap, sociale positie of afkomst, nationaliteit, zogenaamd ras, huidskleur, afkomst, of nationale of etnische afstamming.

In zo'n gevallen kan je steeds een melding maken bij de gelijke kansen organen of het slachtoffer aanmoedigen of begeleiden om zelf een melding te maken. Pas op: niet elke ongunstige behandeling op basis van een beschermd kenmerk is discriminatie. Zo kan het zijn dat de ongunstige behandeling gerechtvaardigd kan worden.

Deze laatste overwegingen zijn vaak erg complex en hoef je zelf niet te maken. Dat zullen de gelijke kansen organen wel doen.

Zorg dat de melder weet dat niet elke ongunstige behandeling onmiddellijk discriminatie is.

Wat als ik twijfel? Moet ik zelf de inschatting maken of een melding gegrond is?

Het is geen taak van lokale medewerkers om een analyse van een melding te doen. Lokale medewerkers kunnen meldingen die erg duidelijk geen racisme of discriminatie zijn, er natuurlijk wel uit filteren.

Zodra er enige twijfel is, stuur je de melding door naar één van de gelijke kansen organen zodat daar een gedegen onderzoek of analyse kan gebeuren.

Is er een hulplijn/SPOC bij de gelijke kansen organen die ik kan contacteren bij vragen of onduidelijkheden?

De gelijke kansen organen hebben medewerkers die lokale besturen ondersteunen. Afhankelijk van het gelijke kansen orgaan kan het ondersteuningsaanbod verschillen. Je kan terecht bij:

Instituut voor Gelijkheid van Vrouwen en Mannen	Charlot Bonte	Charlot.bonte@igvm.be
Vlaams Mensenrechteninstituut	Arno Swyngedouw	Arno.swyngedouw@vmri.be
Unia	Annick Vermeersch (West-Vlaanderen)	Annick.vermeersch@unia.be
	Evi Tcaciuc (Oost-Vlaanderen)	Evi.Tcaciuc@unia.be
	Stef Van Den Heuvel (Antwerpen en Vlaams-Brabant)	Stef.Vandenheuvel@unia.be
	Katarina Jiresova (Limburg)	Katarina.Jiresova@unia.be

Waar kan ik discriminatie melden?

Het **Vlaams Mensenrechteninstituut** behandelt discriminatieklachten en meldingen van mensenrechtenschendingen die onder de Vlaamse bevoegdheden vallen. Iedereen kan dit melden. Bij klachten in de context van discriminatie streeft het VMRI ernaar in eerste instantie tot een bemiddelde oplossing tussen partijen te komen. Bemiddeling is altijd gratis en vertrouwelijk. Blijft zo'n akkoord uit? Dan kan een (niet-bindend) oordeel gevraagd worden aan de Geschillenkamer.

Je kan melden:

- **Online:** [Doe een melding | Vlaams Mensenrechteninstituut](#)
- **Telefonisch:** 0800 6 11 03 (weekdagen tussen 9u en 17u)

Bij het **Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen** kan je terecht als je discriminatie meemaakt, ziet of vermoedt op basis van onder andere geslacht, gender, zwangerschap, moederschap, gendertransitie, genderidentiteit of -expressie. Ook bij grensoverschrijdend gedrag, digitaal seksueel geweld of verspreiding van intieme beelden kan je melding doen. Het IGVM adviseert je over de juiste hulpkanalen en ondersteunt bij het indienen van een klacht. In Vlaanderen, Brussel en Wallonië is het IGVM bevoegd om meldingen over alle federale materies te behandelen, net als Unia. In Brussel en Wallonië is het Instituut daarenboven bevoegd voor zowel de federale als regionale materies. Bij twijfel kan je altijd contact opnemen voor informatie en begeleiding.

Je kan melden:

- **Online:** Via het [online meldingsformulier](#) op de website van het IGVM.

- **Telefonisch:** 0800 12 800 (wekdagen tussen 9u en 17u. Je kan ook steeds een bericht en je contactgegevens achterlaten op het antwoordapparaat waarna een medewerker je zo snel mogelijk terugbelt.)

Unia is bevoegd voor discriminatie, haatspraak of een haatmisdrijf. De Unia medewerkers kunnen je dan informeren over jouw rechten en advies en/of bijstand verlenen. Een melding is altijd gratis en vertrouwelijk.

In **Vlaanderen, Brussel en Wallonië** is Unia bevoegd voor **alle federale materies en ook voor Brusselse en Waalse materie**. Denk bijvoorbeeld aan haatspraak, haatmisdrijf, discriminatie op het werk, in de horeca, bij commerciële activiteiten, bij banken en verzekeringen, op het vlak van consumenten- en patiënten rechten, volksgezondheid, openbaar vervoer (NMBS, MIVB, TEC), defensie, politie, justitie...

Je kan melden:

- **Online:** Via het [online meldingsformulier](#) op de website van Unia.
- **Telefonisch:** Op het gratis nummer 0800 12 800 (Alle werkdagen tussen 9u30 en 13u). Je wordt geholpen door een medewerker van Unia.

Waar kan je nog melden?

Gaat het over een misdrijf, zoals fysieke of verbale agressie, seksistische of transfobe uitspraken, etc. dan is het raadzaam om hierover ook melding te doen bij de **politie**. Hetzelfde geldt voor de verspreiding van intieme beelden of afpersing hiermee. Indien iemand te maken krijgt met pesterijen op het werk of hiervan getuige is, dan is het raadzaam om ook contact op te nemen met de **vertrouwenspersoon**, interne of externe **preventie adviseur**, **vakbondsafgevaardigde**, enz.

Met wie treedt het gelijke kansen orgaan in contact na doorverwijzing door een lokale medewerker?

Bij een doorverwijzing, waarbij de melder zelf contact opneemt met één van de gelijke kansen organen, is er geen terugkoppeling naar de lokale medewerker/lokaal bestuur. Heeft de lokale medewerker een mandaat gekregen van de melder, dan zullen de gelijke kansen organen de lokale medewerker contacteren.

Word ik als doorverwijzer automatisch op de hoogte gehouden of neem ik zelf contact op?

Als de melder toestemming heeft gegeven aan de gelijke kansen organen om jou te informeren over de voortgang van de melding, dan zullen de gelijke kansen organen jou contacteren.

Wordt de melder automatisch op de hoogte gehouden?

Ja, de melder wordt altijd op de hoogte gehouden van de voortgang van de melding. Er worden ook geen stappen ondernomen zonder toestemming van de melder.

Wanneer mag ik als doorverwijzer of als melder een antwoord verwachten (termijn)?

Het **Vlaams Mensenrechteninstituut** streeft ernaar om meldingen en klachten een eerste keer te onderzoeken en te beantwoorden binnen de termijn van één maand. Afhankelijk van de aard van de klacht en de houding van de partijen, kan de duur van de bemiddeling variëren. Als de klacht na een niet-succesvolle bemiddeling doorgestuurd wordt naar de Geschillenkamer, dan volgt er

- Een uitwisseling van standpunten (ongeveer drie maanden)
- De hoorzitting (enkele weken na de laatste standpunten)
- Het oordeel (enkele weken na de hoorzitting)

Het **Instituut voor de Gelijkheid van Mannen en Vrouwen** behandelt meldingen rond de (dreiging met) niet consensuele verspreiding van intieme beelden of afpersing (sextorsion) dezelfde of de volgende werkdag. Tijdens de sluitingsuren van het IGVM, kunnen melders terecht op [het hulpportaal](#) waar er een [handleiding](#) te vinden is met info en tips rond het verwijderen van beelden van de online platformen.

De antwoordtermijn zal voor de overige meldingen afhangen van het type melding (gaat het over een infovraag of gaat het over een klacht van iemand die persoonlijk discriminatie ervaart) en de mogelijke verjaring van de feiten.

Unia tracht meldingen of vragen zo snel mogelijk te beantwoorden. De antwoordtermijn zal afhangen van het type melding, het aantal meldingen dat Unia op dat moment moet behandelen en de verwachtingen van de melder.

Kan je anoniem melden?

Ja, je kan zowel bij het Vlaams Mensenrechteninstituut, Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen als Unia anoniem melden. Anonieme meldingen worden geregistreerd en bijvoorbeeld (anoniem) gebruikt voor rapporteringsdoeleinden.

Voor de behandeling van anonieme meldingen, zie vraag Kan een melding anoniem verwerkt worden.

Kan een melding anoniem verwerkt worden?

Je kan anoniem melden bij het **Vlaams Mensenrechteninstituut**, zowel ten opzichte van het VMRI als ten opzichte van de tegenpartij. Een anonieme melder kan geen individueel traject krijgen met bemiddeling of een oordeel van de Geschillenkamer. Deze kan wel werken als een 'knipperlicht.' Het VMRI kan op basis van knipperlichten beslissen om zelf acties te ondernemen (zoals onderzoek of advies).

Je kan anoniem melding doen bij het **Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen**. Bij het online meldingsformulier kan je bijvoorbeeld aangeven "ik wil anoniem blijven". Dit betekent dan wel dat het IGVM je niet zal contacteren. Je melding zal wel als signaal geregistreerd worden, maar je identiteitsgegevens niet. Ook zal het IGVM geen

verdere concrete stappen in je dossier zetten. Anonieme meldingen kunnen wel de aanleiding zijn voor het starten van een ruimer onderzoek of het formuleren van een advies. Een andere mogelijkheid is dat je niet anoniem blijft ten aanzien van het IGVM, maar wel ten aanzien van anderen. In dat geval spreken we samen met jou af hoe we je anonimiteit kunnen garanderen met het oog op de verdere behandeling van je melding en eventuele contacten met anderen. Het IGVM onderneemt nooit op eigen initiatief stappen of acties rond de ingediende dossiers en handelt enkel met jouw toestemming. Meer info vind je hier: <https://hulp.igvm-iefh.belgium.be/nl/werking-instituut>.

Unia registreert de anonieme meldingen maar zal deze niet individueel behandelen en opvolgen.

Een mogelijk alternatief is om niet anoniem te blijven ten aanzien van Unia en verzoeken om anoniem te blijven tegenover de betrokken partijen of derden. Unia gaat hierover in overleg met de melder om te bekijken of en hoe die anonimiteit gewaarborgd kan worden. Het is belangrijk om te benadrukken dat Unia nooit stappen onderneemt zonder voorafgaande toestemming van en afstemming met de melder.

Unia behandelt geen anonieme meldingen, meldingen met scheldwoorden of bedreigingen, meldingen die meer dan 1 jaar oud zijn of meldingen over feiten die zich buiten België afspelen.

Anonieme meldingen kunnen wel de aanleiding zijn voor het starten van een ruimer onderzoek of het formuleren van een advies.

Kan je namens een slachtoffer een melding doen?

Het **Vlaams Mensenrechteninstituut** kan meldingen ontvangen van elke mogelijke schending van mensenrechten. Daarnaast kan het ook klachten behandelen van iedere persoon die een belang heeft bij een discriminatieklacht. Zo'n belang heeft in eerste instantie natuurlijk de gediscrimineerde persoon zelf of de persoon die een mandaat heeft gekregen om die te vertegenwoordigen. Een klacht kan ook ingediend worden door rechtspersonen die de bescherming beogen van de rechten van de mens of de fundamentele vrijheden, zoals bepaalde middenveldorganisaties. Breder kan eenieder die een belang heeft bij het geval van discriminatie, ook een klacht indienen. Het VMRI interpreteert het mogelijke belang in erg brede zin. Die interpretatie hangt af van de concrete omstandigheden, gebeurtenissen en partijen.

Bij het **Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen** en **Unia** kan je, mits toestemming van het slachtoffer, in naam van een slachtoffer een melding doen.

Ook als omstaander of getuige kan je een melding doen. Hiervoor is geen toestemming van het slachtoffer nodig.

Kunnen minderjarigen ook een melding doen?

Minderjarigen kunnen bij elk gelijke kansen orgaan een melding doen.

Het VMRI en Unia werken, in het geval van minderjarige melders, meestal samen met de kinderrechtencommissaris. Dit wordt geval per geval beoordeeld. De ouders/de wettelijke voogd worden wel gecontacteerd indien er bepaalde stappen ondernomen moeten worden.

Enige uitzondering is het melden van niet-consensuele verspreiding van intieme beelden, zowel echte, getekende of virtuele beelden.

Minderjarigen (of personen die minderjarig waren op het moment van de feiten) kunnen hiervan melding doen bij Child Focus. Meer informatie vind je hierover op de website van [Child Focus](#).

Meerderjarigen kunnen melding doen bij het Instituut voor de Gelijkheid van Mannen en Vrouwen. Meer informatie over de hulp die het IGVM kan bieden is te vinden op [het hulpportaal](#). Je vindt er ook een [handleiding](#) waarin je duidelijke uitleg krijgt rond het dringend verwijderen van intieme beelden van online platformen.

Kunnen de gelijke kansen organen naar de rechtbank stappen?

De gelijke kansen organen hebben geen advocaten in dienst waar melders beroep op kunnen doen.

Het **Vlaams Mensenrechteninstituut** kan zelf oordelen (Geschillenkamer), maar in uitzonderlijke gevallen, wanneer het eigen belang in het geding is of voor zaken van algemeen belang, ook naar de rechtbank te stappen (art. 17 Gerechtelijk Wetboek).

In sommige dossiers stapt het **IGVM** naar de rechtbank. Dit gebeurt op basis van een aantal objectieve criteria en steeds in overeenstemming met de wettelijke opdracht van het IGVM. Meer informatie vind je hierover terug op onze website.

In sommige dossiers stapt **Unia** naar de rechtbank. Dat gebeurt enkel onder de volgende voorwaarden: de melder is akkoord, de feiten zijn bijzonder zwaar, dialoog is onmogelijk en/of het dossier is voor de samenleving belangrijk.

Wat is een bemiddeling en hoe verschilt dit van een onderhandeling?

Het **Vlaams Mensenrechteninstituut** probeert steeds om tot een bemiddelde oplossing te komen tussen partijen. Hier maakt het VMRI gebruik van een bemiddelaar die onafhankelijk en meerzijdig partijdig is, en de partijen bijstaat om op een gestructureerde manier tot een oplossing te komen. De bemiddelaar velt geen oordeel of de klacht inderdaad een geval van discriminatie is. Als geen akkoord kan worden gevonden, kan de zaak voor beoordeling aan de Geschillenkamer van het VMRI worden voorgelegd.

Unia en het **IGVM** zoeken in de meeste gevallen naar een onderhandelde oplossing bij discriminatie. Een onderhandelde oplossing is een akkoord tussen partijen om een probleem op te lossen zonder naar de rechtbank te gaan. Met een onderhandelde oplossing worden afspraken gemaakt die recht doen aan de belangen van alle betrokkenen. Dit kan voor snellere resultaten en lagere kosten zorgen, duurzame oplossingen aanreiken en een structurele impact verzekeren.

De gelijke kansen organen hebben geen advocaten in dienst waar melders beroep op kunnen doen.

Wat als een melder geen bemiddeling/onderhandeling wil?

Er gebeurt niets zonder toestemming van het slachtoffer. Dit principe staat centraal bij alle gelijke kansen organen.

In principe wordt eerst een poging tot bemiddeling gedaan alvorens het Vlaams Mensenrechteninstituut een melding voorlegt aan de Geschillenkamer. Soms wordt zo'n bemiddelingsprocedure niet nuttig geacht en dan kan het VMRI (met akkoord van de klager) beslissen om de zaak aan te bieden aan de Geschillenkamer. Dit kan bijvoorbeeld zijn omwille van de houding van de partijen, de bereidheid tot praten (bij beiden) of het feit dat er misschien al bemiddeld is geweest door een andere organisatie.

Wat Unia en het IGVM betreft, wordt eerst gezocht naar een onderhandelde oplossing. Indien dit niet mogelijk of wenselijk is, dan kan Unia of het IGVM eventueel optreden in rechte.

De gelijke kansen organen hebben geen advocaten in dienst waar melders beroep op kunnen doen.

Kunnen meldingen verjaren? Is er een verjaringstermijn?

Het maken van een melding bij het **Vlaams Mensenrechteninstituut** kan altijd, ongeacht mogelijke juridische verjaringstermijnen. Om een individueel traject aan te bieden (bemiddeling en eventueel oordeel) hoort een discriminatieklacht wel binnen een termijn van 5 jaar te worden ingediend bij het VMRI. Bij voortdurende discriminatie, tellen we vanaf het laatste feit. Zolang een procedure loopt, wordt de wettelijke verjaringstermijn van een mogelijke burgerlijke vordering geschorst.

Voor het **Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen** en voor **Unia** hangt dit af van de juridische verjaringstermijn van de feiten. Indien de melding gebeurt na verjaring van de feiten, dan is er in principe geen actie meer mogelijk. Het belang van het slachtoffer staat wel steeds centraal. Indien nodig kan alsnog een analyse of gesprek met melder en eventueel de andere partij plaatsvinden. Unia behandelt in principe ook geen meldingen over feiten die meer dan 1 jaar oud zijn.

Wat gebeurt er met een melding na doorverwijzing naar een gelijke kansen orgaan? Wat kan/mag een melder verwachten?

Op de website van de gelijke kansen organen vind je actuele informatie over hoe een melder wordt geholpen met een melding:

- **Vlaams Mensenrechteninstituut:** <https://www.vlaamsmensenrechteninstituut.be/hoe-helpen-we-jou-met-je-melding>
- **Instituut voor de Gelijkheid van Vrouwen en Mannen:** <https://hulp.igvm-iefh.belgium.be/nl/werking-instituut>
- **Unia:** <https://www.unia.be/nl/wat-met-je-melding>

Welke boodschap geef ik mee aan een melder (voor/na doorverwijzing)?

Je informeert de melder over de werking van de verschillende gelijke kansen organen. Je kan hiervoor het document overzicht van dienstverlening en bevoegdheden raadplegen.

Tip: Er geldt een “no wrong door” principe. De melding zal met andere woorden altijd bij de juiste instantie terecht komen.

Je benadrukt het belang van melden bij de gelijke kansen organen. Eventueel bied je hierbij ondersteuning aan.

Je geeft duidelijk aan dat het lokaal bestuur de melding niet analyseert, verwerkt of opvolgt. Dit is de verantwoordelijkheid van de gelijke kansen organen.

Indien nodig verwijst je de melder door naar psychosociale hulpverlening.

Leidt elke melding tot een opvolging/actie/bemiddeling/rechtszaak?

Elke melding krijgt opvolging, maar welke vorm deze opvolging aanneemt, is afhankelijk van de melding, de melder en de keuzes en prioriteiten van de instelling. Je krijgt altijd een reactie van de gelijke kansen organen na een melding, de verdere stappen worden steeds samen besproken.

Waarom is melden (inclusief anoniem melden) belangrijk?

Dankzij de meldingen die de gelijke kansen organen ontvangen, kunnen zij gegevens verzamelen over discriminatie in onze samenleving.

Deze rapportering stelt hen in staat om adviezen en beleidsaanbevelingen te formuleren en zo structureel een impact te hebben op gelijkheid en discriminatie. Organisaties, journalisten, de academische wereld, enz. kunnen deze cijfers gebruiken voor studies en aanbevelingen.

Beleidsmakers en kabinetten kunnen op basis van cijfers komen tot nieuwe wetgeving of beleid

VVSG

